

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

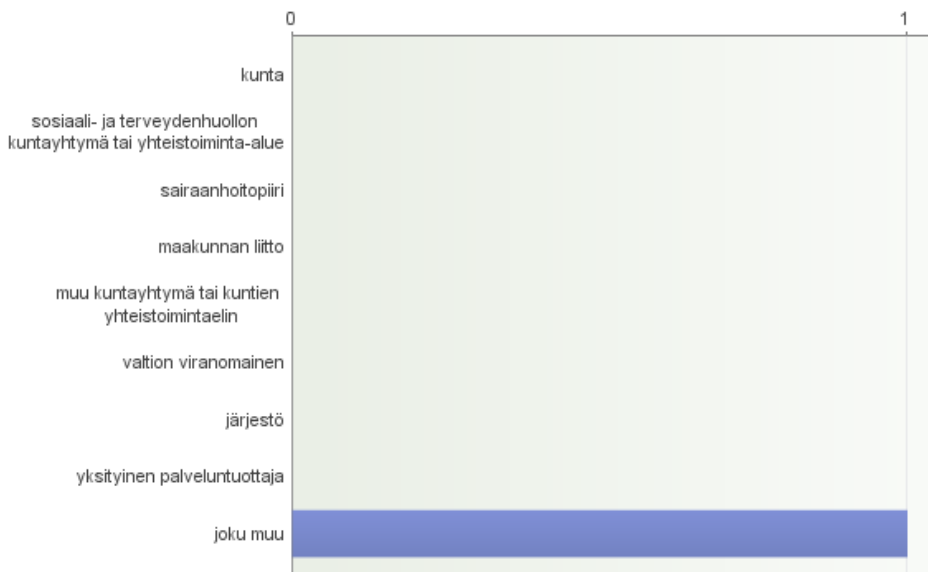
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Sosiaaliturvayhdistysten neuvottelukunta	Aino Leppänen	aino.leppanen@pksotu.fi / 050 351 5895		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

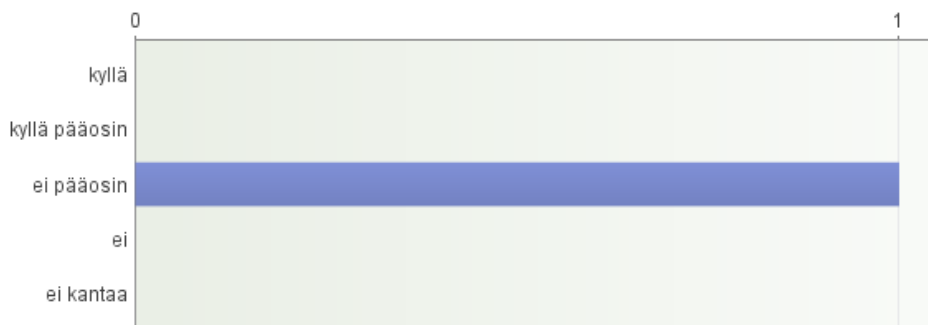
Avoimet vastaukset

joku muu

- Suomen sosiaaliturvayhdistyksistä koostuva järjestöverkosto

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

I Terveys- ja sosiaalisten hyvinvointierojen kaventamiselle on selvä tarve. Valinnanvapauslaki voi parantaa perustason terveyspalvelujen saatavuutta, mutta alueellisesti tämä voi olla jopa epätodennäköistä. Väestörakenne, huoltosuhde, väestön asumisen hajanaisuus maantieteellisesti sekä palvelutarjoajien mahdollinen keskittyminen keskuksiin aiheuttaneet haasteita. Paikallisten järjestöjen toimintamahdollisuuksia palveluketjuissa ei ole turvattu.

Yhdeksi suurimmaksi kysymykseksi tuleekin maakunnallisesti palvelujen saavutettavuus. On riskinä, että palvelut keskittyvät suurimpiin taajamiin, jolloin valinnanvapaus automaattisesti kapenee. Lisäksi valinnanvapauteen vaikuttaa palveluiden maakunnallinen tarjonta ja pystyvätkö kaikki asukkaat oikeasti valitsemaan. Uhkana on palvelujen jakautuminen moneen eri tasoon.

Yhteistyö maakunnan ja kuntien välillä vaikuttaa myös merkittävästi hyvinvointierojen kaventamiseen. Yhteistyön on onnistuttava, jotta myös järjestöille löytyy oma kenttä toimia vahvana osana ennaltaehkäisevää toimintaa/ palveluja.

- valinnanvapauslaki voi parantaa niiden sosiaalipalveluja tarvitsevien henkilöiden asemaa, joiden toimintakyky on riittävä uudistuvan järjestelmän tuomien mahdollisuuksien hahmottamiseksi
- valinnanvapaus ei kuitenkaan ulotu sosiaali- ja terveydenhuollon integraation kannalta yhdenmukaisella tavalla sosiaalipalveluihin
- valinnanvapauslaki ei varmista resurssien yhdenvertaista kohdentumista ja voi jopa lisätä terveys- ja sosiaalisen hyvinvoinnin eroja
- valinnanvapauslaki voi heikentää sellaisten potilaiden/asiakkaiden palvelujen saatavuutta, jotka eivät pysty valinnanvapautta käyttämään
- valinnanvapauden kautta lisääntynyt resurssitarve voi heikentää sellaisten palvelujen resursseja ja sitä kautta myös saatavuutta, joita valinnanvapaus ei koske (päivystys, vaativa sairaanhoito) ja merkitä "käänteistä priorisointia". Tällöin yhteiskunnan resursseista kohdennetaan aiempaa suurempi osa kiireettömään hoitoon.
- valinnanvapauden priorisoiminen tuottaa asiakkaan kannalta monimutkaisen palveluiden järjestelmän, jossa palveluketjut (ainakin useampia palveluita tarvitsevilla) katkeavat

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

I Asiakkaat, jotka pystyvät toimimaan itsenäisesti ja joille välimatkat eivät ole este, voivat saada haluamansa palvelut eri maakunnankin alueelta, ja he hakevatkin jo nyt aktiivisesti palveluita eri palvelutuottajilta. Tukea ja ohjausta tarvitsevien kohdalla vaikutusmahdollisuuden voivat jäädä vähäisiksi. Asiakasryhmissä on paljon myös sellaisia käyttäjiä, joilla ei välttämättä ole riittävästi tietoa valinnan tekemiseksi (esim. päihde- ja mielenterveysasiakkaat). Lisäksi olisi oltava hyvin tarkkaan määritelty ne palvelut, jotka ovat valinnanvapauden piirissä.

Huolena on myös se, että miten järjestöjen tuottamat (osto)palvelut sijoittuvat valinnanvapauden piiriin.

Asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia edistetään, jos palvelutarjontaa on. Mikäli palvelutarjonta on kapea, ei valinnanvapaus toteudu tarkoituksenmukaisesti.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

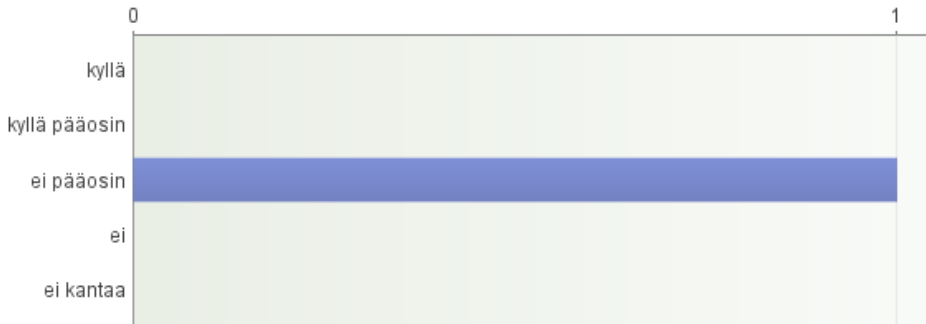
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ei ole täyttä varmuutta siitä että asiakas tavoittaa tiedon saatavilla olevista palveluista. Palveluohjaus on tässä keskiössä. Miten asiakkaalle näyttäytyy kokonaisuus soten ja maakunnan osalta – mikä palvelu kuuluu mihinkin ja miten esimerkiksi järjestöt näkyvät palveluohjauksessa? Asiakkaan palveluohjauksen tulisi olla niin laaja-alaista, että siinä tulisi huomioiduksi kaikki tuottajat, myös järjestöt sekä palveluntuottajina että vapaaehtoistoiminnan järjestäjinä. Riskinä on asiakkaan ohjautuminen liiaksi esim. terveystietopalvelujen piiriin. Myös maakunnan käytettävissä olevat rahat määrittelevät paljon – onko oikeasti mahdollisuutta palkata riittävää resurssia isojen asiakasmäärien käsittelyyn, jotta ohjaukseen jää aidosti riittävästi aikaa.
  - valinnanvapauslaissa esitetty palveluihin hakeutumisen malli on uusi eikä näytöä sen vaikuttavuudesta ole sen paremmin kansanterveyden ja kansallisen sosiaalisen hyvinvoinnin rakentumisen kuin yksilöiden edun kannalta
  - valinnanvapauden malli toimii parhaiten selkeissä, yhden palvelutarpeen tilanteissa, mutta se kohtaa vaikeuksia useampiin samanaikaisiin tarpeisiin vastaamisessa
  - malli edellyttää laajaa ja resursseja edellyttävää palveluohjauksen organisoimista
  - palvelujen tarjoajan ja palvelujen käyttäjän välillä on tiedollinen epäsuhta, mikä helposti johtaa palvelun käyttäjän kannalta epätarkoituksenmukaisten ja vieraita intressejä toteuttavien palvelujen valintaan
  - asiakastytyväisyys on moniulotteisesti määrittyvä suure, eikä ole olemassa luotettavaa menetelmää sen mittaamiseen. Asiakastytyvyyteen vaikuttaa lopulta hoidon lopputulos, eikä pelkkä lyhyt asiakaskokemus palvelutapahtumasta ja sen valinnasta
  - sosiaalihuollon suoritetuissa palveluissa on palvelusetelijärjestelmää käytetty monin paikoin hyvin tuloksin. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasetelille kaavailut uudet käyttökohteet saattavat parantaa niiden asiakkaiden asemaa, jotka ovat riittävän vahvoja ja toimintakykyisiä valitsemaan eri palveluntuottajien välillä.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

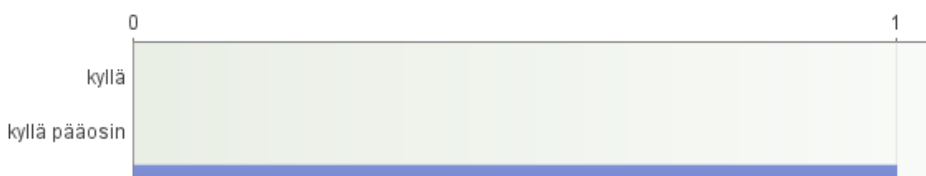
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotetussa mallissa yhteensovittaminen toteutuu pääosin huonosti. Asiakassuunnitelmien toteutumisen koordinointi ja varmistaminen voi muodostua haasteelliseksi palvelujen monimuotoisuuden vuoksi. Lakiesitykseen sisältyvä velvoite asiakassuunnitelman laatimiseen on hallinnollisesti raskas ja vastuusuhteiltaan epäselvä menettelytapa. Asiakassuunnitelmaa on käytännössä hyvin vaikea pitää ajan tasalla muuttuvissa tilanteissa, se ei ole velvoittava, eikä se tuota asiakkaalle varsinaisia oikeuksia. Järjestöjen tarjoama matalan kynnyksen palvelutarjonta voi olla vaikeaa "löytää" tai sovittaa yhteen muun palvelutuotantotarjonnan kanssa. Järjestöjen rooli palveluvalikossa voi kaventua. Paljon palveluja käyttävien kohdalla yhteistyö nousee ensiarvoisen tärkeään rooliin. Kun organisaatio kasvaa, byrokratia lisääntyy väistämättä – asiakkaan asioiden jouheva käsittely ja tiedonkulku eri toimijoiden välillä on vaarassa.
  - eri palveluntuottajien omat intressit ajavat helposti potilaan ja asiakkaan kokonaisedun ohi
  - peruspalvelujen puutteellinen integrointi aiheuttaa paljon palveluja tarvitsevalle haasteita selvittää tuottajaviidakkossa
  - mielenterveys- ja päihdepalvelujen puute suoran valinnan palveluissa on merkittävä ongelma asiakkaan palvelujen yhteensovittamisen kannalta (erityisesti, koska näillä ryhmillä on riski päätyä paljon palveluja käyttäviksi asiakkaiksi)
  - maakunnan tuottamat sosiaalihuollon palvelut sote-keskuksissa tulisi olla kokoaikaisesti ja pysyvästi asiakkaiden saatavilla

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Eri palvelutuottajien, esim. järjestöjen rooli voi olla uudessa järjestelmässä haasteellinen. Asiakkaan palvelut muodostuvat monesta toimijasta ja se, kuinka turvataan tiedon siirtyminen ja välittyminen, on ensiarvoisen tärkeä kysymys. Lakiesitys tällaisenaan ei turvaa välttämättä jo olemassa olevia hyviä käytäntöjä.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uutta järjestelmää, jossa toimii monia toimijoita erilaisin toimintamallein ja asiakas valitsee, on lähes mahdotonta arvioida etukäteen. Arviointi tulee tehdä jatkuvana ja valmius muutoksiin täytyisi olla myös laissa kirjattuna mahdollisuutena. Sopimusohjauksen toimivuudesta Suomessa järjestäjän ja tuottajan välillä ei ole näyttöä nyt kaavailussa mittakaavassa, eivätkä aikaisemmat kokemukset tällaisesta mallista tue oletusta ohjausmallin tehokkuudesta.

Järjestöjen rooli ja paikka on täysin selkiintymätön. Mitkä asiat kuuluvat järjestämisvastuussa kuntaan ja mitkä maakuntaan (palvelujen tuottaminen/ ostaminen, tila-avustukset ja muu taloudellinen tuki).

- taloudellisesti kestävä tuotantotavan hakemiseen menee kussakin maakunnassa useita budjetti- kausia
- merkittävät siirrot henkilöstöresursseissa uudistuksen alussa voivat vaarantaa keskeisten toimintojen (kuten päivystyspalvelut) järjestämisen
- maakunnan järjestämisvastuun kannalta on oleellista, että niille annetaan riittävä, tosiasiallinen toimivalta alueensa palvelujärjestelmän rakentamisessa, minkä liian yksityiskohtainen säätäminen voi estää (tästä esimerkkinä ehdotetut suoran valinnan erikoislääkäripalvelut).

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

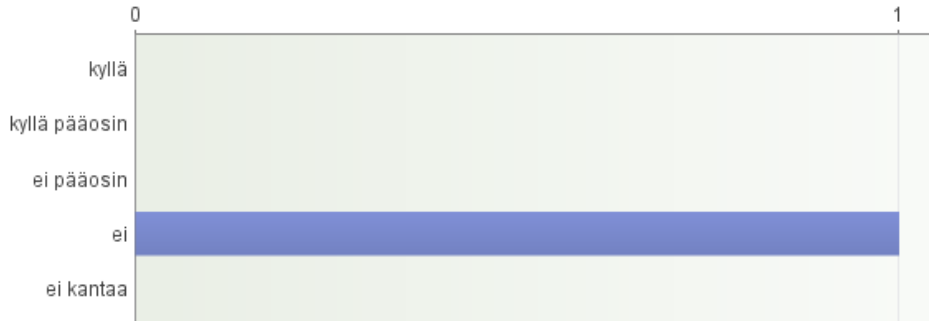
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uuden luomisen kohdalla on aina mahdollisuus muutokseen ja uusien innovaatioiden käyttöönottoon. Toisaalta järjestöt ja erilaiset kolmannen sektorin toimijat ovat kehittäneet toimintojaan asiakasrajapinnoissa jo aiemminkin. Muutokset maakunnan omassa tuotannossa innovaatioiden ja kehittämisen suhteen ovat hitaita, tällaisenaan laki ei lisää kehityksen vauhtia.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jo pelkät ict-kustannukset ovat suuret, puhumattakaan resurssien lisäämistarpeesta erilaisiin ohjaus- ja valvontatehtäviin. Kustannushyötyjä ei kannata kovin nopeasti odottaa.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisäateinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

Sosiaalihuollon osuus uudistuksessa on kokonaisuudessaan jäänyt liian vähälle. Kuinka varmistetaan asiakkaalle sosiaalihuollonmukaiset palvelut?

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

1 Asiakas voi halutessaan siirtyä toisen maakunnan alueelle saamaan asiakassetelillä palvelua joka on rajattu omassa maakunnassa sen ulkopuolelle. Yhdenvertaisuus vaarantuu. Kiireetön leikkaustoiminta asiakassetelillä saattaa tuottaa päivystys-, kustannus- ja hoitoketjuvarmuusongelmia. Jääkö julkiselle sektorille tuotettavaksi "pakolliset" ja kalliit palvelut yksityissektorin valitessa "kustannustehokkaimmat"?

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

I Ei riittävät rajaukset.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

I Keskittämisasetus turvaa alueellista järjestelmää. Päivystykseen liittyvät riskit tulisi huomioida.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

I Asiakkaan tiedonsaanti palveluista on varmistettava. Asiakassetelin laajuus voi aiheuttaa vaikeuksia valinnassa. Kuntoutus ja erityisesti sosiaalinen kuntoutus on käsitelty puutteellisesti lainsäädännössä.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Se, onko vaikutus- ja ohjausmahdollisuudet riittävää, tulee nähtäväksi vasta, kun toiminta on meneillään. Muutos on niin suuri ja järjestelmä niin uusi, että arviota on vaikea tehdä tässä vaiheessa. Maakunnan tulisi itse voida päättää asiakassetelin piiriin kuuluvista palveluista.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Onnistuminen edellyttää vahvaa palveluohjausosaamista asiakaskohtaisesti. Palvelujen tarjoajien kirjo on tunnettava ja tiedettävä. Järjestöt tuottavat henkilökohtaisen budjetin käyttäjälle hyviä palveluvaihtoehtoja. Henkilökohtaista budjettia käyttävien on hallittava laajasti palvelukokonaisuudet ja niiden eri osa-alueet. On riskinä, että asiakkaalla ei ole riittäviä edellytyksiä vaikuttaa palvelukokonaisuuteensa ja olla oikeasti tietoinen saatavilla olevista palveluista. Sote-järjestöjä on tuettava markkinoimaan palveluja ja tuomaan uudenlaisia työkaluja ihmisten tietoisuuteen arjessa tapahtuvan omahoidon ja hoivan tueksi. Tässä kohtaa myös riski, että järjestöjen rooli palveluvalikossa unohtuu tai jää liian kapeaksi.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestelmä on monimutkainen ja niin monitoimijainen että vastuu vaarassa jakautua liian monelle.
Lakiluonnoksesta ei käy riittävän hyvin ilmi, että tehdäänkö asiakassuunnitelmat kunnissa vai maakunnassa? Kenellä on kokonaisvastuu?

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämism vastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

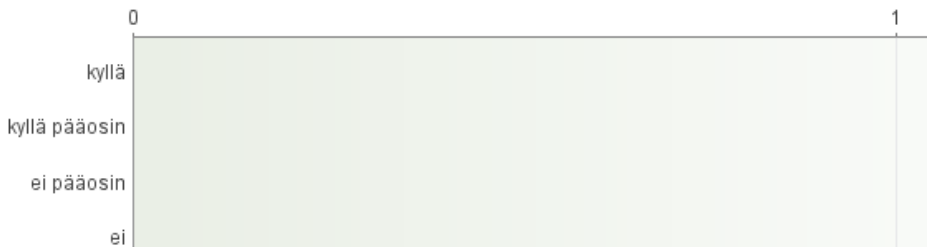

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

ei kantaa

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

Liian suuret velvoitteet palveluntuottajalle voivat asettaa kynnyksen ilmoittautua palveluntuottajaksi. Tämä voi kapeuttaa toimijaverkkoa.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista. 16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Toimintamallimuutos vie aikaa, yksityisellä yleisesti toimintamalli on jo tämän suuntainen.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

72. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikutusten arviointiin on ollut liian vähän aikaa muutoksen laajuuteen verrattuna. Kaikkia vaikutuksia ei pystytä arvioimaan. Uudistuksen päätavoitteiden palvelujen saatavuuden ja kustannusten kasvun hillitsemisen realistiseen arviointiin liittyy paljonkeskeneräisiä asioita (mm ICT, valinnanvapauden todellinen vaikutus).

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaali- ja terveysjärjestöjen asema maakunnan sote-uudistuksessa on jäänyt liian vähälle huomiolle. Hyvinkin pieniä paikallisesti hyvää perustyötä asiakasrajapinnoissa tekeviä järjestöjä uhkaa valmisteluprosessin edetessä jalkoihin jääminen ja jopa häviäminen. Suurempienkaan alueellisten järjestöjen uudistuksessa mukana pysyminen ei ole helppoa. Valmistelun pääpaino on keskittynyt yritysten ja maakuntien järjestämisen ja liikelaitosten toimintavalmiuksiin. Uudistuksessa on jäänyt vähemmälle se tosiasia, että koko ajan usea pieni ja suuri järjestö pitää omalta osaltaan pystyssä sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintarakennetta. Valinnanvapauslainsäädännössä tai ainakin uudistuksen jatkovalmistelussa tulisi vahvemmin huomioida järjestöjen mahdollisuudet ja jo olemassa olevat vahvat verkostot ihmisten tarpeenmukaisten palvelujen mahdollistajina. Monien järjestöjen toimintaedellytyksenä olevien avustusten jatkojen varmentaminen on huomioitava kun sote siirtyy maakunnan järjestämisvastuulle, nyt mietitään kuinka käy rahoituksen, mistä avustus? Järjestöille tulee myös löytyä ohjausta ja tukea.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.